

Het heiligenboek

Rosa van Lima Tom Zwaenepoel

Isabel Flores de Oliva wordt in 1586 geboren in Lima (Peru) als dochter van een Spaans echtpaar. Ze groeit op in een arm gezin met dertien kinderen. Op twintigjarige leeftijd wordt ze lid van de derde orde van de dominicanen. Voortaan noemt ze zich Rosa de Santa Maria. Ze draagt een kloosterkleed en leidt in haar huis een sober bestaan in gebed en vasten. Ze raakt bevriend met Martinus van Porres. Om niet langer de beschimpingen van haar huisgenoten te moeten verduren, brengt ze haar laatste levensjaren door in het huis van een vriendin. Wanneer Rosa ziek wordt, kunnen de artsen haar niet helpen. Een voor een raken haar ledematen verlamd. Na een pijnlijke lijdensweg sterft ze in 1617.

Isabel wordt Rosa genoemd wegens de bloemen die zij verkoopt voor de armen. Zoals Franciscus van Assisi is ze verbonden met de natuur en staat ze open voor de schoonheid van de schepping. Volgens andere bronnen stamt die 'troetelnaam' van een indiaanse vrouw die voor haar ouders werkt en daarmee Rosa's bevallige gelaat accentueert. Isabel vindt die naam echter te werelds en te veel op zichzelf gericht voor een kloosternaam en daarom kiest ze voor Rosa de Santa Maria. In 1986 duidt Joseph Ratzinger, de latere

paus Benedictus XVI, de betekenis van haar naam als volgt: „De roos geldt als de koningin van de bloemen en daarmee als zuivere belichaming van de schoonheid van Gods schepping. De roos spreekt niet enkel onze ogen aan, maar scheidt met haar geur ook een nieuwe atmosfeer rondom ons. Ze spreekt al onze zintuigen aan, ontvoert ons als het ware uit de wereld van het alledaagse voor een betere, hogere wereld. Ze laat ons vrolijk worden, omdat ze ons door het schone ook het goede laat voelen.”

Omdat de stad Lima geen klooster heeft, kan Rosa haar droom van een contemplatief kloosterleven niet waarmaken. Ze blijft in het ouderlijke huis wonen en helpt haar arme ouders met handarbeid, de verkoop van geweven en gebreid goed en bloemen op de markt. Overdag werkt ze aan de weefstoel of in de tuin, of ze studeert en neemt tijd voor contemplatie. Bovendien ontfermt ze zich over arme zieken die ze opvangt in een hut in de tuin. Later helpt een rijke vriendin haar bij de bouw van een dominicanessenklooster in Lima. Dat klooster wil ze toewijden aan haar lievelingsheilige, Catharina van Siena, en openstellen voor vrouwen van alle lagen: blank, zwart, indiaan. Zes jaar na Rosa's

dood wordt haar droom werkelijkheid. Ook haar moeder treedt er na de dood van haar man in. Het klooster bestaat tot op vandaag nog.

Met haar geestelijke en boetvaardige leven is Rosa de tegenpool van de vermogende gemeenschap van Lima. Ze bidt, werkt, vast en pijnigt zichzelf. Ze draagt een ketting om het lichaam, verbrandt haar huid, draagt een ijzeren, met rozen omwikkelde doornenkroon en slaapt op twee planken. Opmerkelijk zijn haar lijdzaamheid en ongevoeligheid voor pijn. Haar lijdenmystiek is geen teken van zelfkwellerij, maar van solidariteit met alle armen en lijdende mensen. Ze lijdt plaatsvervangend voor de mensheid en wil daarmee de zonden van de anderen op zich nemen. Zoals Johannes van het Kruis beleeft ze de 'donkere nachten' van het door-God-verlaten-zijn, maar ook de uren van Gods nabijheid, als ze bijvoorbeeld van haar bezoek aan de armen en zieken terugkeert in haar hut.

Als eerste Zuid-Amerikaanse heilige in de kerkgeschiedenis is Rosa van Lima de personificering van de Latijns-Amerikaanse Kerk: ingebed in lijden, zonder grote hulpmiddelen en macht, maar door de innerlijke gloed van Jezus' nabijheid gegrepen.

De anonieme indiaanse vrouw (en met haar het hele volk) wordt door de naam Rosa met de heilige verbonden. De heiligheid van de vrouw, die haar geboorteplaats nooit verliet, ligt niet in grootse handelingen, reizen of preken, maar in haar 'zijn'. Vrij van grenzen en bindingen wil ze met haar universele spreken en denken door de 'straten van de wereld' gaan en met haar uiterlijke en innerlijke schoonheid een roos in veelvoud zijn.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

25 januari, 21.15 uur, Canvas. *The Making of Planet Earth II*. Hoe kwam de veelgeprezen prestigieuze BBC-documentaireserie *Planet Earth II* tot stand? In deze achter-de-schermenaflevering volgt u de filmploegen tijdens hun reizen overal ter wereld.

27 januari, 14.15 uur, één. Florence. *The Medici's Splendour*, eerste aflevering van *Legendary Cities*, documentaireserie over de mooiste steden van de wereld. Vandaag: Firenze, de stad van het geslacht de' Medici, dat zijn macht en rijkdom vooral in de vijftiende eeuw graag tentoonspreidde in kunst, paleizen, pleinen en religieuze bouwwerken.

29 januari, 21.15 uur, Canvas. *Re-inventing Russia*, eerste aflevering van de driedelige BBC-documentaire *Empire of the Tsars. Romanov Russia with Lucy Worsley*. De Britse historica en tv-presentatrice Lucy Worsley volgt het spoor van de Romanovs, de machtige dynastie die gedurende meer dan drie eeuwen regeerde over Rusland.

De vrome kudde

Volkswijsheid Ingezonden door Jef Van Hove

- Doodgaan is stoppen met sterven.
- De ontevreden klant sleepte het restaurant voor het gerecht.
- Die losse schroef kon hem geen moer schelen.
- Om op schema te blijven, moest de tandarts een tandje bijsteken.
- De barman was klein, maar tapper.
- Van klok kijken wordt de kleine wijzer.
- Toen ik de prijs van de sla zag, kreeg ik een krop in de keel.
- Mensen die nooit wat geven, daar krijg ik het van.

Cadeau Ingezonden door Walter Augustus

- Gaf jij verleden week mijn zusje een kat cadeau?
- Ja, dat was ik.
- Dan verzoek ik u namens mijn moeder of je ze nu alle zeven wilt komen terughalen.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven • Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

neusvocht	insecten-eter	pionier	onbe- weeglijk	voordelig	Zwitser- land op auto
			alfabet	8	
raadsel	2	Griekse godin	God in de islam		
			artikel	indiaans opper- hoofd	tekens geven
vroegere Russ. leider	paarden- ziekte	hemels voedsel	beginsel		6
versnel- ling		3			
geeste- lijke	fatsoenlijk	enzovoort (Lat.)		7	Engels bier
	4		Chinese dynastie		
getal		man van stand		1	
oogziekte			de mensen		
	5				

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DE PUZZELAAR

© De Puzzelaar

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---